

FORSLAG TIL LOV OM REGISTRERTE INNSAMLINGSSAKSJONER

I

Lov om registrerte innsamlingsaksjoner skal lyde:

§ 1 *Definisjon og formål*

Med innsamlingsaksjon menes organisert innsamling av penger til et samfunnsnyttig formål.

Formålet med loven er å sikre at penger som gis til innsamlingsaksjoner i størst mulig grad gir overskudd til beste for det oppgitte formål med innsamlingen.

§ 2 *Registrering*

Enhver innsamlingsaksjon som nevnt i § 1 første ledd kan på de vilkår som framgår av denne lov registreres i Innsamlingsregisteret. Registreringen skjer etter skriftlig melding til Lotteri- og stiftelsestilsynet. Den skriftlige meldingen skal utformes etter nærmere bestemmelse fastsatt av Lotteri- og stiftelsestilsynet, herunder bestemmelser om utforming av budsjett for innsamlingsaksjonen.

Alternativ § 2 Registrering (ved tvungen registrering av store innsamlinger)

Enhver innsamlingsaksjon som nevnt i § 1 første ledd kan på de vilkår som framgår av denne lov registreres i Innsamlingsregisteret. Registreringen skjer etter skriftlig melding til Lotteri- og stiftelsestilsynet. Den skriftlige meldingen skal utformes etter nærmere bestemmelse fastsatt av Lotteri- og stiftelsestilsynet, herunder bestemmelser om utforming av budsjett for innsamlingsaksjonen.

Innsamlingsaksjoner med budsjett eller regnskap som viser omsetning på 150 000 kroner eller mer skal registreres i Innsamlingsregisteret. Dersom slik innsamlingsaksjon avholdes av en organisasjon som er registrert i Enhetsregisteret kan registreringen i Innsamlingsregisteret skje ved årlig rapportering av budsjett og regnskap for den samlede innsamlingsaktivitet i organisasjonen.

§ 3 *Innsamlingsmerke*

Enhver innsamlingsaksjon som er registrert etter § 2 kan synliggjøre at den er registrert, gjennom bruk av et særskilt innsamlingsmerke på innsamlingspersonell og innsamlingsmateriell. Lotteri- og stiftelsestilsynet utformer innsamlingsmerke og fastsetter nærmere bestemmelser om hvordan merket skal benyttes.

§ 4 *Gebyr*

Registrerte innsamlingsaksjoner skal betale et gebyr til Lotteri- og stiftelsestilsynet basert på brutto innsamlede inntekter, for finansiering av registrering og gjennomgang av innsendt melding og regnskap. Offentlige tilskudd og tilskudd fra den ansvarlige bak innsamlingen går ikke inn i gebyrgrunnlaget. Finansinntekter går inn i grunnlaget etter at finansutgifter er trukket fra.

Ved inntekter/innsamlet beløp på inntil kr. 10 mill. utgjør gebyret 2 promille, minimum kr. 1.500,-.

Ved inntekter/innsamlet beløp på over kr. 10 mill. utgjør gebyret 1 promille, minimum kr. 20.000,- og maksimum kr. 80.000,-.

Dersom innsamlingen ikke oppnår et gebyrgrunnlag på kr. 25.000,-, skal gebyret tilsvare rettsgebyret på det tidspunkt hvor regnskapsavleggelsen foretas.

Gebyret skal beregnes ut fra innsamlingsaksjonens budsjett, med endelig avregning når endelig regnskap foreligger.

§ 5 *Regnskap*

Regnskap for sendes Lotteri- og stiftelsestilsynet senest innen 6 måneder etter av innsamlingsaksjonen er avsluttet. Dersom innsamlingsaksjonens varighet overstiger to kalenderår skal regnskap uansett sendes Lotteri- og stiftelsestilsynet innen 6 måneder etter utløp av det andre kalenderåret.

Alternativ § 5 *Regnskap (ved tvungen registrering av store innsamlinger)*

Regnskap for den enkelte innsamlingsaksjon skal sendes Lotteri- og stiftelsestilsynet senest innen 6 måneder etter av innsamlingsaksjonen er avsluttet. Dersom innsamlingsaksjonens varighet overstiger to kalenderår skal regnskap uansett sendes Lotteri- og stiftelsestilsynet innen 6 måneder etter utløp av det andre kalenderåret.

Regnskap for innsamlingsaksjon som nevnt i § 2 annet ledd skal revideres av registrert eller statsautorisert revisor før innsendelse til Lotteri- og stiftelsestilsynet.

§ 6 *Minimumsandel til det oppgitte formål med innsamlingen*

Alle registrerte innsamlingsaksjoner skal ha et budsjett hvor minst 75 % av de innsamlede midler skal gå uavkortet til det oppgitte formålet med innsamlingsaksjonen.

Oversikt over alle registrerte innsamlingsaksjoners økonomiske resultat skal offentliggjøres av Lotteri- og stiftelsestilsynet, herunder hvor stor andel av de innsamlede midler som i henhold til budsjett og godkjent regnskap gikk til det oppgitte formålet med innsamlingsaksjonen. Lotteri- og stiftelsestilsynet fastsetter hvordan beregningen av det økonomiske resultat skal skje. Offentliggjøring skal skje på Lotteri- og stiftelsestilsynets hjemmeside senest en måned etter at godkjent regnskap for den avsluttede innsamlingen er innsendt til Lotteri- og stiftelsestilsynet.

§ 7 *Anmeldelse av straffbart forhold – sletting/nektelse av registrering - klage*

Lotteri- og stiftelsestilsynet skal anmelde til politiet ethvert dokumenterbar mistanke om bedrageri, utroskap eller underslag som tilsynet blir kjent med gjennom arbeidet med registrering av innsamlingsaksjoner.

Lotteri- og stiftelsestilsynet kan slette eller nekte registrering av en innsamlingsaksjon når den ikke tilfredsstillende krav som følger av denne lov, eller når dokumenterbare forhold ved tidligere aksjoner gir grunn til å tro at lovens forutsetninger for registrering ikke vil bli fulgt.

Lotterinemnda er klageinstans for Lotteri- og stiftelsestilsynets vedtak etter annet ledd.

Alternativ § 7 *Anmeldelse mv (ved tvungen registrering av store innsamlinger)*

Lotteri- og stiftelsestilsynet skal anmelde til politiet ethvert dokumenterbar mistanke om bedrageri, utroskap eller underslag som tilsynet blir kjent med gjennom arbeidet med registrering av innsamlingsaksjoner.

Lotteri- og stiftelsestilsynet kan slette eller nekte registrering av en innsamlingsaksjon når den ikke tilfredsstillende krav som følger av denne lov, eller når dokumenterbare forhold ved tidligere aksjoner gir grunn til å tro at lovens forutsetninger for registrering ikke vil bli fulgt.

Ved brudd på registreringsplikten etter § 2 annet ledd skal Lotteri- og stiftelsestilsynet aktivt gjøre kjent for offentligheten at innsamlingsaksjonen ikke er registrert i Innsamlingsregisteret.

Lotterinemnda er klageinstans for Lotteri- og stiftelsestilsynets vedtak etter annet ledd.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

MERKNADER TIL LOVFORSLAGET

Til § 1:

Med samfunnsnyttig formål menes i prinsippet et hvert formål, så lenge formålet ikke er lovstridig. Det bør fortsatt være givene som bestemmer hvilke formål som skal gis støtte og ikke, og ikke en offentlig regulert registerfører. Formål som kun gagnar enkeltpersoner eller en snever krets som selv står bak aksjonen, bør likevel falle utenfor forståelsen av uttrykket samfunnsnyttig.

Det forelås at kun innsamlingsaksjoner kan registreres. I dag kan også innsamlingsorganisasjonene registrere seg i Innsamlingskontrollen, når de har drevet med innsamlinger i minst fire år. Målsettingen med registreringen av hver enkelt aksjon er at dette vil gjøre det lettere for givene å finne fram til informasjon om den innsamling de vil undersøke. Separat registrering av hver aksjon vil også sikre separat regnskap for hver innsamling. Dette bedrer den offentlige kontrollen med hver aksjon, blant annet i forhold til kravet om at minimum 75 % av det innsamlede beløp skal gå til formålet med aksjonen.

Til § 2:

Det stilles ikke krav om at den enkelte innsamlingsaksjon skal være registrert i Enhetsregisteret. Der hvor den organisasjonen som er ansvarlig for innsamlingen er registrert i Enhetsregisteret bør organisasjonens registreringsnummer i Enhetsregisteret framgå av innsamlingsregisteret.

Siden det ikke innføres en obligatorisk registrering kan det, i tillegg til et innsamlingsmerke som nevnt under § 3, bli vurdert om registrerte innsamlinger bør ha innsamlingskonto som begynner på et fast tall for eksempel 90, tilsvarende ordningen som finnes i Sverige i dag. Dette vil gjøre folk mer bevisste på hvem de gir penger til, og om vedkommende er registrert og undergitt innsyn og kontroll med innsamlingsmidlene. Det anses imidlertid ikke praktisk med en lovfesting av en slik ordning.

Det legges i denne omgang ikke opp til at det kreves vandelsattest i forbindelse med registreringen, slik Innsamlingskontrollens frivillige ordning er i dag. Jf også ordningen ved registrering av lotterientreprenører, se forskrift om Lotteritilsynet og lotteriregisteret § 2-2, 2. ledd litra a). Et viktig siktemål med ordningen er å sikre at flest mulig av de innsamlingsaksjoner som gjennomføres blir registrert. Slik offentliggjøring av informasjon om de aksjoner som pågår vil i seg selv forebygge misbruk av befolkningens giverglede. Krav om innhenting av vandelsattest vil byråkratisere arbeidet med å iverksette aksjonen, og dermed medvirke til at færre aksjoner blir regulert. Et krav om vandelsattest vil også enkelt kunne omgås, ved at registreringen knyttes til stråmenn uten et negativt rulleblad.

Til alternativ § 2 (tvungen registrering av store innsamlinger)

Alternativt kan det legges opp til at store innsamlinger gis registreringsplikt. Dersom det anses ønskelig med et slikt skille mellom store og små innsamlinger kan det tenkes visse forenklinger i registreringen av store innsamlinger, f.eks slik at de organisasjoner som er ansvarlige for store innsamlinger begrenser rapporteringen til én samlet årlig rapportering av all innsamlingsvirksomhet i organisasjonen.

Det kan da også foreslås en mer utvidet regnskapsplikt for store innsamlinger, jf alternativ § 5.

Det foreslås at Lotteri- og stiftelsestilsynet ved brudd på registreringsplikten skal gjøre dette kjent for offentligheten. Det foreslås ikke straffesanksjoner ved brudd på registreringsplikten, jf alternativ § 7.

Til § 3:

Formålet med innsamlingsmerket er å synliggjøre innsamlinger som er registrert, slik at innsamlingene gjennom dette oppnår økt tillit og økt giverglede. Dette vil kunne medføre et positivt press som gjør at stadig flere innsamlinger registrerer seg og synliggjør sine inntekter, sitt formål og sin anvendelse av innsamlede midler.

Til § 4:

Gebyrordningen tilsvarende dagens avgiftsordning for Innsamlingskontrollen, med den justering at maksimumsbeløpet for store organisasjoner er økt fra 50 000,- kr til 80 000,- i samsvar med tilsvarende beløp i Sverige. Se for øvrig punkt 5 i høringsbrevet om administrative og økonomiske konsekvenser.

Til § 5:

For å unngå at kravene til regnskapsføringen ikke skal anses byråkratiserende og for kostbare, foreslås det ikke stilt krav om at regnskapene skal være ført av en autorisert regnskapsfører eller autorisert av en statsautorisert revisor. Registrering og offentliggjøring av flest mulig innsamlingsregnskaper anses viktigere enn høye regnskapstekniske krav til det enkelte regnskap. Dersom regnskapet til en organisasjon er ført av regnskapsfører og revidert av revisor vil dette framgå av registeret og gi økt tillit til innsamlingen.

Norsk Regnskapsstiftelse, www.regnskapsstiftelsen.no, arbeider for tiden med en ny standard for "God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner", og har sendt ut på høring et omfattende forslag med høringsfrist 5. juni i år, som det antas blir vedtatt i løpet av året. Når standarden er ferdig vil det bli vurdert i hvilken grad standarden bør legges til grunn også i forhold til kravene ved registrering av innsamlingsaksjoner.

Til § 6:

Når det gjelder kravet til minimumsandel til formålet foreslås dette satt til minimum 75 %, lik tilsvarende krav i Sverige. Det er vanskelig i dag å anslå hva de reelle administrasjonskostnadene for innsamlingsaksjoner er i gjennomsnitt. Høringsinstansenes merknader vil derfor bli tillagt stor vekt ved fastsettelse av det endelige minimumskrav. Det anses imidlertid viktig for å opprettholde tilliten til innsamlingsaksjoner at størstedelen av de innsamlede midler faktisk tilkommer det formålet som givere vil støtte. Det kan i den forbindelse opplyses at man i Sverige ikke aksepterer bruk av telemarketing i forbindelse med innsamlinger.

Det vises også til en svensk spørreundersøkelse foretatt av Exquiro Market Research i desember 2005 om allmennhetens syn på innsamlingsorganisasjoner. På spørsmål om hvor stor andel administrasjonskostnader de kunne akseptere, svarte:

26,8%:	1-10%
28,5%:	11-20%
23,1%:	21-30%
5,9%:	31-40%
4,8%:	41-50%
0,9%:	Mer enn 50%

Det innebærer at mer enn halvparten av de spurte mener administrasjonskostnadene bør være under 20%, og hele 78,4% mener kostnadene bør utgjøre mindre enn 30%. Det antas at det ikke er forbundet med særlig større omkostninger å samle inn penger i Norge enn i Sverige, og at holdningene til dette spørsmålet ikke er vesentlig forskjellige i Norge og Sverige.

Ved tvil om hva som skal anses som en administrasjonskostnad og hva som kan anses som faktisk anvendte midler til direkte støtte for det angitte formål, må registerføreren ta stilling i de enkelte tilfeller, basert på erfaring og alminnelig regnskapsprinsipper.

Til § 7:

Det legges ikke opp til at registerføreren skal ha andre sanksjonsfullmakter enn å slette eller nekte registrering av de innsamlinger som ikke følger lovens forutsetninger. Ved dokumenterbar mistanke om straffbar anvendelse av innsamlede midler skal registerføreren anmelde dette til politiet.